

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:20

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:20

Fredagen den 7 februari

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 17 december 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 11 februari 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar EU-nämndens sammanträde öppnat. Vi hälsar statsrådet Birgitta Ohlsson med medarbetare välkomna.

Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det. Då, statsrådet, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 17 december.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått rapporten, och statsministern har rapporterat från Europeiska rådet. Jag tänkte bara kort ta upp några övriga punkter som behandlades.

Framför allt gäller det utvidgningen, som var det stora blocket. Man antog rådsslutsatser om samtliga förhandlande länder på västra Balkan. Från svensk sida var det förstås glädjande att det blev beslut för Serbien. Vi har även ett förhandlingsramverk som har startat nu i januari. Albanien kommer eventuellt att få kandidatstatus senare i år; det hade ett starkt stöd bland medlemsstaterna.

Sedan kan jag även kort nämna att när det gäller European External Action Service, det vill säga EU:s utrikestjänst, antog man rådsslutsatser också på den punkten.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 3, Övriga frågor, Aktuella lagstiftningsförslag. Har statsrådet något att säga? Nej.

Vi går till punkt 5, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet under sammanträdesperioden i Strasbourg. Det är en informationspunkt. Finns det någonting att säga? Nej. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 6, Föredragning av ordförandeskapets program. Även det är en informationspunkt.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det handlar om att det grekiska ordförandeskapet ska presentera sitt arbetsprogram för rådets arbete under det första halvåret 2014. Det är bara en presentation; det förväntas ingen diskussion på den här punkten.

Som alla vet är det ett hektiskt år. Vi närmar oss slutet av både Europaparlamentets och kommissionens mandat, och då är det dessutom ett väldigt speciellt år att vara ordförande för Europeiska unionen. Det är en hel del stora institutionella utmaningar på gång, och fokus för grekerna kommer att vara att göra klart det som redan har påbörjats.

Det är ingen nyhet i den här gruppen, men Grekland har genomgått en stor kris som fortfarande pågår. Det är väldigt svåra problem att lösa, men jag vill ändå säga att det är en erfaren medlemsstat som tar över rodret. De har varit med i Europeiska unionen i 33 år, och detta är faktiskt deras femte ordförandeskap. De har också på grund av krisen haft en ambition att ha ett kostnadseffektivt ordförandeskap – det kostar ungefär hälften av Sveriges ordförandebudget. Det är i alla fall uttalat.

Många viktiga frågor finns på bordet, och då handlar det inte minst om den ekonomiska återhämtningen, sysselsättning och konkurrenskraft. Det är också frågor vi kommer att återkomma till på Europeiska rådet i mars. Jag kan kort nämna att även fortsatt integration av euroområdet kommer att vara i fokus. Det handlar om att arbeta för ett fördjupat samarbete på den fronten. Vidare vill ordförandeskapet prioritera EU:s arbete med migration och fri rörlighet, något även italienarna, som tar över den 1 juli, kommer att intensifiera arbetet med. Även maritima frågor kommer att vara väldigt tydliga. Det finns prioriteringar på många fält på den fronten.

Nämnden kommer förstås att ha möjlighet att diskutera dessa enskilda frågor inför respektive rådsmöte längre fram.

Anf. 5 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 7, Förberedelser inför Europeiska rådet den 20–21 mars 2014. Det är en informationspunkt.

Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått den kommenterade ER-dagordningen. Det här är också enbart en presentation där man inte väntar någon diskussion.

På dagordningen är det, som vanligt vid marsmötena, tillväxttoppmötet, Europa 2020-strategin och den europeiska terminen som kommer att stå i centrum. Här kommer också Europeiska rådet att notera EU:s kommande halvtidsöversyn av Europa 2020-strategin och försöka ge lämplig vägledning i detta. Utöver det kommer det att vara en diskussion om industriell konkurrenskraft och dess betydelse för tillväxt och sysselsättning. Europeiska rådet kommer också att behandla energi- och klimatfrågor, bland annat med utgångspunkt i det meddelande om ett ramverk inför 2030 som kommissionen presenterade för två veckor sedan.

På utrikesområdet ska ER framför allt ta upp EU:s relationer till Afrika; vi har ju ett stundande toppmöte på den fronten. Där kommer vi att

Anf. 7 LARS OHLY (V):

Herr ordförande! Det är ingen hemlighet att Vänsterpartiet är kritiska till den ekonomiska politik som bedrivs både inom euroområdet och inom EU som helhet. Den typ av landsspecifika rekommendationer som följer av den europeiska terminen är ofta utformad utifrån en ekonomisk modell som jag menar är felaktig och som bygger på att man i princip ska komma ur krisen genom att skära ned – man ska sälja ut sådant som är gemensamt, och man ska öka skillnaderna mellan arbetslösa och arbetande. Det är modeller jag menar är bankrutt och bara leder till större ojämlikhet och sämre förutsättningar att ta sig ur krisen.

Vad som behövs är i stället mer av offentliga investeringar och mer av rättvisa, för människor som klarar av att överleva kan efterfråga varor och tjänster som måste produceras. Det kan i sin tur få ordning på ekonomin. Hela modellen för ekonomisk politik menar jag alltså är felaktig, och dessutom har den ett innehåll jag menar är djupt problematiskt. Sverige borde vara tydligt med att detta, även om det bara är rekommendationer och inte beslut som måste följas, inte är någonting EU bör syssla med.

Anf. 8 PYRY NIEMI (S):

Jag har en formfråga: Har vi tillgång till den klimat- och energipolitiska ramen för perioden 2020–2030 redan nu, eller har det varit en muntlig dragnig eller något sådant? Jag skulle nämligen uppskatta om nämnden kunde ta del av detta.

Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Som svar på Pyry Niemis fråga är meddelandet offentligt. Det här kommer att diskuteras på miljørådet den 3 mars, och vi kommer att få tillfälle att återkomma till det.

Lars Ohlys ståndpunkt tolkade jag mer som ett politiskt inlägg. Det kommer att finnas möjlighet att diskutera även det vidare. Jag vill återigen betona att de landsspecifika rekommendationerna är rekommendationer och ingenting bindande, vilket Ohly i och för sig påpekade.

Anf. 10 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag har en följdfråga med anledning av Pyry Niemis fråga: Finns det någon ståndpunkt från regeringen om kommissionens meddelande? Om inte, när förväntas den komma?

Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det pågår nu samtal inom regeringen om att få fram en gemensam svensk position, så vi kommer att återkomma till det. Jag vill också nämna att både Lena Ek och Anna-Karin Hatt kommer att komma till nämnden – jag tror att det är både den 28 februari, inför miljørådet, och inför det möte i rådet vi har den 3 och 4 mars. Vi kommer alltså tillbaka.

Anf. 12 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag kan bara informera om att vi kommer att behandla klimat- och energirapporten också under nästa vecka, under konkurrenskraftsrådet.

Min fråga gäller dock inte det, utan min fråga gäller industriell konkurrenskraft: Kommer man över huvud taget att diskutera några ståndpunkter när det gäller industrins konkurrenskraft under detta rådsmöte?

Anf. 13 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Svaret är nej.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 8, Förslag till rådets beslut om utsläppande på marknaden för odlingsändamål av en majssprodukt som modifierats genetiskt. Det är en ny fråga för nämnden och en beslutspunkt.

Anf. 15 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det här tillhör normalt miljörådet och miljöministern, men rådet måste fatta beslut senast den 12 februari – annars går det tillbaka till kommissionen – och därför har det hamnat på GAC och på mitt bord.

Det handlar alltså om att rådet ska besluta om ett godkännande av att på marknaden för odlingsändamål släppa ut en genmodifierad majssort som heter 1507. Det är alltså GMO-majs som har gjorts resistent mot vissa skadeinsekter, till exempel majsmott. EU:s livsmedelsmyndighet Efsa har flera gånger utvärderat majssorten 1507, och deras slutsats har varit att det inte blir någon negativ påverkan på vare sig människors eller djurs hälsa och miljö om det används som föreslaget.

Både Jordbruksverket och Naturvårdsverket har lämnat yttranden senast frågan var aktuell, vilket var 2009. Yttrandena har setts över i och med att detta har aktualiserats.

Regeringen vill säga ja till detta, men vi anser att kommissionens förslag behöver tydliggöras vad gäller en punkt, nämligen glufosinaten. Jag vill betona att glufosinat är fosterskadande och att det finns starka begränsningar för användningen i dag. Det är därför viktigt att det i beslutet tydligt framgår att glufosinat inte får användas till majssorten 1507.

Det rådet kommer att rösta om är det förslag från kommissionen som presenterades i november 2013, och eftersom vi anser att det i kommissionens förslag inte framgår tillräckligt tydligt att glufosinat inte får användas på majs 1507 föreslår regeringen att Sverige ska rösta ja men att vi också lägger in en deklaration som slår fast att Sverige anser att det inte är tillåtet att använda glufosinat på majssorten 1507.

Jag har med mig experter från Miljödepartementet som kan svara på eventuella detaljerade frågor kring detta.

Anf. 16 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag tackar EU-ministern för rapporten. Vi följer upp den avvikande mening vi hade i miljö- och jordbruksutskottet. Jag tycker dock att det är väldigt bra att ni lämnar en deklaration om glufosinat, som ju är väldigt skadligt.

Min följdfråga är hur läget ser ut i rådet – kommer detta att gå igenom? Har vi något stöd för att driva på för att glufosinat ska tas bort? Det är viktigt att vi gör lite förarbete där så att vår åsikt går igenom. Vi kanske får stöd från Österrike och Danmark, men det lär inte räcka för att få en majoritet och kunna ändra beslutet.

Anf. 17 PYRY NIEMI (S):

Det har varit ganska många turer i ärendet, milt uttryckt, och nu blev jag lite osäker. Gårdagens bud – vi har haft en del kommunikation – var att glufosinat inte skulle diskuteras över huvud taget. Stämmer det fortfarande? Är det alltså det grekiska ordförandeskapets ambition? Det skulle i sig innebära att Sverige ändå, utöver att det inte skulle finnas med i diskussionen, kommer att lägga fram en specifik deklaration om att glufosinat absolut inte bör finnas med i sammanhanget.

Jag vill alltså ha ett förtydligande innan vi ger eller inte ger vårt stöd. I går fick vi nämligen veta att ordförandeskapet tydligt markerat att detta inte kommer att tas upp i själva ärendeberedningen.

Anf. 18 FREDRICK FEDERLEY (C):

Jag har egentligen inte så mycket att erinra i ärendet i sak, men däremot har jag en lite mer övergripande fråga. Jag vet inte om den kanske egentligen borde ställas till landsbygdsministern eller om det är EU-ministern som borde ta den. Det handlar om principinställningen till möjligheten till patent på enskilda biologiska organismer.

Jag tillhör dem som säger att det säkerligen finns stora möjligheter med genförändrade produkter framöver; det kan hjälpa till att bota fattigdom och svält på många sätt. Men jag ser en stor fara i om företag får möjlighet att äga en del av grödorna och därmed kan använda sig av utpressning mot människor som kanske inte har råd att tillskansa sig dem. Då kan man se en helt annan typ av fattigdomsbekämpning världen över, där det kan handla om att få tillgång till grödorna. Det kommer att bli det stora hotet mot de fattiga länderna: att man inte får tillgång till grödor som kanske är lite bättre, till exempel.

Jag undrar om det förs någon diskussion om detta. Den är ju lite mer övergripande och bredare än just det som nu ligger på bordet, men den är principiellt oerhört viktig. Vågar man gå några årtionden framåt kan det handla om riktigt stora skillnader mellan vilka som är fattiga och rika i världen och vilka som har möjlighet att avgöra vilka som blir fattiga och rika.

Anf. 19 LARS OHLY (V):

Även jag är intresserad av svar på de frågor som Pyry Niemi och Ulf Holm ställde. Vänsterpartiet vill också följa upp sin avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet och lägga fram den här.

Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag börjar svara på frågorna, och sedan får experterna från Miljödepartementet fylla i eventuella luckor.

Ulf Holm frågade vilka andra medlemsstater som är på samma sida i frågan om att glufosinat inte ska få användas på 1507. Det är flera styck-

en, bland annat Tyskland, Ungern, Portugal, Belgien, Storbritannien, Finland, Estland, Malta och Tjeckien.

Vad gäller Pyry Niemis fråga, som också Lars Ohly kopplade till, förväntas inte en diskussion, men Sverige kommer att lägga fram en deklARATION för att förtydliga det hela. Ansökan i sig omfattar inte glufosinat, men det är viktigt att vi har en deklARATION för att förtydliga vår position tillsammans med andra länder. En deklARATION har en viss juridisk status på detta fält, och det gör att EU-domstolen väger in det i sin bedömning. Som jag betonade är användningen av denna produkt redan i dag väldigt begränsad.

Låt mig lämna över till Miljödepartementet, som kanske kan förtydliga. Jag uppfattade att Fredrick Federleys fråga var av sådan karaktär att den lämpar sig bättre när ansvarig minister är här.

Anf. 21 Kanslirådet JOHANNA KIRSTEN:

I kommissionens förslag finns det ingen skrivning om glufosinat, så det kommer inte att föras någon diskussion där vi har möjlighet att få med glufosinat i den text som föreligger. Det finns dock ett starkt stöd för det arbete som görs för att glufosinat ska fasas ut och inte användas. I dag är användningen som sagt starkt begränsad; det får i princip bara punktanvändas.

Vi kommer att få igenom vår deklARATION, för den lägger vi som röstförklaring när vi har röstat. Vi får alltså igenom den oavsett vad som händer i rådet. Som situationen är när man diskuterar och beslutar om GMO är sannolikheten stor att vi inte kommer att få ett beslut vare sig för eller emot förslaget. Det går då tillbaka till kommissionens ursprungsförslag, och kommissionen fattar beslut om det.

Anf. 22 Kanslirådet MONICA TÖRNLUND:

Låt mig göra ett förtydligande. Det är en väldigt teknisk fråga. Majs 1507 har, som ministern beskrivit, tagits fram för att vara resistent mot insekter, vilket är bra. När man tog fram denna majs använde man en så kallad markör-gen och använde då bekämpningsmedlet glufosinat. Det innebär att man i praktiken kan använda bekämpningsmedlet utan att majsens påverkas.

Glufosinat är ett ogräsbekämpningsmedel, vilket behöver användas i majsodling. Teoretiskt skulle det vara bra att få använda glufosinat i bredbekämpning eftersom det skulle ta död på allt ogräs men inte på majs. Vi vill dock att glufosinat ska totalförbjudas när det kommer upp igen 2017. I dag är det ju starkt begränsat. DeklARATIONen tjänstgör som både hängslen och livrem för att tydliggöra att man inte får använda det. Enligt ansökan har man inte ansökt om det.

Det kan vara lite komplicerat att förstå varför glufosinat kommer upp, men det är för att man kan tänkas kunna använda det. I till exempel USA och Kanada används denna majs i kombination med glufosinat. Det kan man göra utan att majsens dör av bekämpningen.

Jag hoppas att detta tydliggör det här komplicerade ärendet.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Låt oss hoppas det.

Nu har vi gått varvet runt, för det var det här statssekreteraren berättade för oss från början. Vi har haft en veckas diskussion i ärendet, och det är jag glad över eftersom det har gått lite omlott.

Jag har två frågor. För det första: Kommer de övriga like-minded-länderna att instämma i denna deklaration? Kommer de att ha likvärdiga deklarationer?

För det andra: Kan vi få ta del av deklarationen? Eftersom den har något slags juridisk status vore det bra om den blev bekantgjord för nämndens ledamöter så att vi ser vad det verkligen handlar om. Det är nämligen ett allvarligt bekämpningsmedel som vi måste vara observanta på. Regeringens hållning är helt korrekt, och det är ditåt vi ska. Men jag vore tacksam för ett utskick även om jag förstår att det inte kan ske här och nu.

Vi vidhåller den uppfattning som vi har kommunicerat tidigare och även i utskottet, det vill säga att vi stöder positionen om en deklaration för ett ja under förutsättning att ärendet inte tas upp i kommissionens förslag. Här står vi fast. Vi vill dock gärna se deklarationen. Och, som sagt, finns det andra like-minded som tänker göra liknande aktiviteter?

Anf. 25 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag har en kontrollfråga. Johanna Kirsten nämnde att det varken finns stöd för eller emot detta förslag och att man då går tillbaka till EU-kommissionens ursprungliga förslag. Vad händer då? Lyssnar EU-kommissionen på den deklaration som Sverige har om att glufosinat inte ska vara med? Det är det intressanta, oavsett vilka länder vi får med oss eller inte på rådsmötet. Lyssnar kommissionen på vår deklaration, och håller de med eller inte? Det är de intressanta frågorna.

Anf. 26 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Övriga like-minded länder stöder såvitt vi har förstått deklarationen. Jag har med mig utkastet, så om någon vill ta del av det kan ni göra det. Jag betonar dock att det är ett utkast, men det återger själva andemeningen.

Anf. 27 Kanslirådet MONICA TÖRNLUND:

När det gäller deklarationen är det självklart upp till de andra medlemsstaterna om de vill ansluta sig till den. Det är upp till var och en. Ett enskilt medlemsland kan göra detta oavsett om andra medlemsstater följer med, men vi hoppas givetvis att även de andra som tidigare har påpekat problemen med glufosinat följer med på tåget.

Kommer kommissionen att lyssna på oss? Som det ser ut kommer rådet inte att fatta något beslut om detta. Det finns ingen kvalificerad majoritet vare sig för eller emot. Då går det tillbaka till kommissionen som får hålla sig till det ursprungsförslag som den tidigare presenterat för rådet. Skulle kommissionen göra en stor förändring i sitt förslag måste man enligt reglerna gå tillbaka till kommittén och se hur det ser ut där. Då börjar processen om, och om kommittén inte är för eller emot går det till rådet. Kommissionen får alltså inte ändra sitt ursprungliga förslag för mycket.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Utkastet till deklarationen delas nu ut till nämndens ledamöter. Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende men att Vänsterpartiet och Miljöpartiet har anmält avvikande mening. Sedan har vi punkt 9, Övriga frågor.

Anf. 29 HANS WALLMARK (M):

På det föregående mötet togs frågan om gult kort för den europeiska åklagarmyndigheten upp. Det är elva stater som har rest gult kort, men vad jag förstår tänker kommissionen återkomma med samma förslag. Utöver det som finns i handlingarna, fördes det någon mer principiell diskussion om resandet av de gula korten och behandlingen av det-samma?

Anf. 30 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det har inte hänt mycket mer där, och det var ingen större diskussion om det.

Anf. 31 HANS WALLMARK (M):

Det är ändå notabelt att det är elva stater som har rest gult kort, och det borde kommissionen ta ad notam.

Anf. 32 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Det är noterat.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsrådet Birgitta Ohlsson med medarbetare för närvaron och önskar trevlig helg.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesminister Carl Bildt med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter? Det finns det. Då utrikesministern, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 20 januari 2014.

Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, inte direkt, men bland annat toppmötet och Ryssland återkommer vi till under senare punkter.

Låt mig börja med att be om ursäkt för att jag rörde till planeringen. Den enkla sanningen är att jag har varit utomlands länge och lovade min son att följa honom till skolan. Jag prioriterade löftet till sonen framför EU-nämnden. Jag ber om ursäkt för det. Det är en ärlig själs bekännelse.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 3, Det södra grannskapet. Vi börjar med punkt a, Egypten. Det är både en diskussions- och beslutspunkt.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Tittar vi mer översiktligt på mötet som äger rum på måndag kännetecknas det som alla dessa möten av frågor som passerar förbi och frågor som blir föremål för mer inträngande diskussion. Nu kommer diskussionen att koncentreras till dels utvecklingen i Egypten och de slutsatser som delvis föreligger, dels självfallet den aktuella utvecklingen i Ukraina. Resten av frågorna kommer nog inte att tilldra sig fullt lika mycket uppmärksamhet.

Vi har inte haft några slutsatser om Egypten sedan oktober. Då var mycket av diskussionen centrerad på frågor som var relativt omedelbara. Vad vi skulle kalla det som hade inträffat under sommaren var en populär diskussionspunkt. I övrigt handlade det om förhoppningar att det genom bland annat dialog från vår och deras sida skulle bli en mer rimlig eller mindre orimlig utveckling i landet.

Man får väl säga att utvecklingen sedan dess inte har förbättrats. Vi hörde till dem som var mer kritiska i den tidigare diskussionen i rådet, och vi fortsätter att höra till de mer kritiska vad gäller utvecklingen i Egypten. Det betyder inte att vi anser att vi inte ska fortsätta med en dialog med Egypten för att försöka påverka den politiska utvecklingen i landet. Dialog är ofta det enda instrument vi har, och det instrumentet ska vi självfallet använda i detta sammanhang också.

Det som har inträffat är att utrymmet för såväl fria medier som civilsamhället har krympt successivt. Utredningar som skulle ha genomförts om de övergrepp och det våld som skedde under sommaren har inte ägt

rum. De politiska rättegångarna blir allt fler. Man har förbjudit Muslimska brödraskapet på grunder som vi betraktar som relativt oklara.

Visserligen har man tagit fram en författning och genomfört en folkomröstning där man fick stöd av 98 procent >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Valdeltagandet låg dock en bra bit under det förväntade, i storleksordningen en tredjedel.

Detta har lett till dessa slutsatser. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag förutser en rätt livfull debatt om detta på måndag.

När vi sysslar med hela utvecklingen i arabvärlden – det vet vi alla – är det klart att utvecklingen i Egypten tillhör det allra viktigaste. Bara för att den inte är fullt lika dramatisk som i Syrien finns det ingen anledning att negligera betydelsen av den.

Anf. 38 PATRIK BJÖRCK (S):

Tack, utrikesministern, för informationen!

När det gäller utrikespolitik är det tyvärr ganska vanligt med dubbla dagordningar. Jag tycker att det som utrikesministern här ger uttryck för är bra, att man ska ta upp förbudet mot Muslimska brödraskapet. Denna principfråga är i och för sig inte vilken principfråga som helst. Det är naturligtvis en viktig fråga av demokratiska skäl, oavsett vad man tycker. Det är inte så att jag är någon stor förespråkare av samtliga partier i det parlamentet, men deras rätt att verka och yttra sig är naturligtvis inte bara principiellt utan också demokratiskt viktig.

Jag undrar om utrikesministern kan ge en bild av den komplikation som jag tror ser ut så här: Utrikesministern ger här uttryck för en, tycker jag, rimlig ståndpunkt. I arabvärlden upplever de att västvärlden, EU och USA har en dubbel dagordning och att man gråter krokodiltårar över utvecklingen i Egypten samtidigt som man drar en lättnadens suck för att man slapp brödraskapet. Detta är något som jag tror måste tas på allvar, för om man inte har legitimitet och förtroende i stora delar av världen blir det bekymmersamt att bedriva en effektiv utrikespolitik. Det skulle vara intressant att höra utrikesministerns syn på det.

Anf. 39 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Min syn på det är att jag delar den bedömningen till stora delar. >>>

Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är alltså en väldigt besvärlig balansgång i alla tänkbara hänseenden. Oavsett vilken effekt slutsatser av det här slaget har på Egypten är de viktiga för trovärdigheten för den långsiktiga utrikespolitiska linje som Europeiska unionen har i situationer som denna.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt respektive redovisade inriktning under denna punkt.

Vi går vidare till punkt b, Tunisien. Även det är en diskussions- och beslutspunkt.

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det här är ett land som trots allt rör sig försiktigt framåt. Slutsatserna är ty följande på franska >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< och i allt väsentligt uppmuntrande.

Vi har haft en intensiv dialog, dels genom de stora konferenser som har varit mellan EU och Tunisien, dels genom vår särskilde representant, Bernadino Léon, som också har varit mycket aktiv och bra i Egypten men som haft möjlighet att spela en mer konstruktiv roll i Tunisien.

De har en ny teknokratisk regering, en ny konstitution – den skulle ha varit klar redan i höstas, men vi får i alla fall se det som positivt – och en nationell dialog där olika grupper har haft möjlighet att enas om en kompromiss som nu för landet framåt.

Här vill vi notera de framsteg som har skett och uttrycka lite bekymmer på några områden, men i huvudsak stöder och uppskattar vi den tunisiska utvecklingen.

Anf. 42 SUSANNA HABY (M):

Herr ordförande! EU stöder Tunisien i mångt och mycket vad gäller den demokratiska utvecklingen. Samtidigt har EU fryst väldigt mycket pengar, pengar som inte bara är Ben Alis och hans anhängares. Det är pengar som kanske skulle behövas för att få lite fart på Tunisien utveckling och transition redan nu.

Vi hade A-punkter på dagordningen förrförra veckan. De handlade om restriktioner för de pengar som egentligen skulle tillhöra den tunisiska staten. Det tycker jag är lite bekymmersamt, så jag skulle vilja höra vad utrikesministern säger om detta. Pengarna skulle nog hjälpa till en hel del i utvecklingen.

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag kan inte säga så mycket om det.

Det är egentligen Ben Ali-pengar och tidigare regimpengar som ska vara frysta. Som vanligt kan det vara känsliga gränsdragningar när det gäller vad som är vad. Jag lovar att vi ska titta på detta, absolut.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt respektive här redovisade inriktning under punkt b, Tunisien.

Vi går vidare till punkt c, Libyen. Det är en ren diskussionspunkt.

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Situationen i Libyen är däremot påtagligt oroande. Det har mindre att göra med den formella konstitutionella utvecklingen. Val har ju varit och regering finns, så på papperet fungerar det någorlunda, men säkerhetsläget i landet är miserabelt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi kommer att ha en diskussion, och jag kommer att lyssna mycket intensivt på framför allt Malta, Italien och de länder som är intensivt både berörda och oroade. Vi kan också sägas beröras, eftersom den snart dominerande delen av flyktingströmmarna kommer från Libyen. Det

finns områden som är helt laglösa och som kontrolleras av de organisationer som svarar för flyktingsmuggling. Det handlar om organiserad människohandel. Men ingen skugga faller över de människor som är i en så desperat situation att de tvingas anlita smugglare. Det är en annan sak, och man ska göra den skillnaden. De åker i små båtar över havet till den italienska kusten, varefter de hamnar hos Migrationsverket i Malmö. Det är alltså en fråga som också berör oss.

Det pågår en del insatser för att långsiktigt förbättra säkerhetsläget i Libyen, till exempel utbildning av polis och säkerhetsstyrkor. Dessa utbildningar ska i allt väsentligt ske i Storbritannien och Frankrike. Men det ligger i sakens natur att detta är relativt långsiktigt.

Vi har en EU-mission där för att hjälpa dem med gränskontroll. Den kunde inte arbeta i Tripoli. Vi tvingades evakuera den till Malta ett tag, men nu har tydligen delar av den kommit tillbaka – detta som en illustration av svårigheterna i sammanhanget.

Detta är en diskussionspunkt där det kommer att uttryckas stark oro över utvecklingen.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade inriktning under punkt c.

Vi går nu vidare till punkt 4, Syrienkonflikten, Irak och Libanon. Jag har förstått att Syrienkonflikten med Libanon är en diskussionspunkt men att det finns en beslutspunkt när det gäller Irak. Stämmer det?

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, så är det.

Det blir en avstämning av den utveckling som har varit sedan fredssamtalen inleddes i Montreux och därefter fortsatte under en första omgång i Genève. Det blir säkert någon avstämning också av utvecklingen vad gäller kemiska vapen som går trögt, trögare än den tidsplan som hade satts upp. Jag tycker i och för sig inte att det är så förvånande, men det är värt att notera.

Den humanitära situationen blir alltmer akut för var dag som går. Ansträngningarna fortsätter för att få en resolution i FN:s säkerhetsråd, men det har inte lyckats något vidare. Det görs nu olika ansträngningar via Genève-samtalen för att få lokala vapenvilor och lokala överenskommelser om att få tillgång till olika flyktingläger. Evakueringen av Homs står i centrum för detta.

Förhandlingsarbetet går långsamt framåt. Vissa framsteg har skett, så tillvida att parterna nu talar nästan direkt med varandra under Lakhdar Brahimi. Men det är alldeles uppenbart att detta är ett utomordentligt trögt arbete. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det blir en avstämningspunkt om detta.

Vi har tidigare diskuterat den ekonomiska och sociala situationen i Libanon, med närmare 1 miljon flyktingar i ett land med 4 miljoner människor, men också ansträngningarna att både bilda en regering och få en ny president. De står inför avgörande konstitutionella frågor som måste klaras ut under de närmaste månaderna. Frågan är om de klarar det i detta spända läge.

Det finns strukturella faktorer som gör att man har anledning att vara negativ. Det finns också en del positiva faktorer. De hade en formel för regeringsbildning som hade kört fast. De har ändrat formeln på ett sätt som skulle skapa bättre förutsättningar. Jag trodde att det skulle lösa det hela, men det har det inte gjort. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Där förekommer ett litet spel för att hitta en ny formel för regeringsbildningen. Vi ska självfallet göra vad vi kan för att underlätta denna process. Men detta är som sagt en diskussionspunkt.

Anf. 48 TOMMY WAIDELICH (S):

Regeringens uppfattning är att Iran borde kunna inkluderas i processen när det gäller hela situationen i området. Utrikesministern har ju precis varit på besök i Iran. Vilka intryck har utrikesministern med sig därifrån? Och vad finns det för förutsättningar för att få stöd för detta i EU-kretsen?

Anf. 49 LARS OHLY (V):

Jag tycker att det är helt rätt att involvera Iran. Det är en bra inriktning. Men man kanske också bör se lite grann på olika minoriteter och befolkningsgrupper i Syrien. Till exempel kurderna är en sådan grupp som på något sätt bör företrädas i samtal om Syriens framtid. Det har inte lyfts fram lika mycket, och jag skulle önska att utrikesministern åtminstone hade det i åtanke vid diskussionerna om hur man ska kunna forma ett framtidsinriktat samtal om Syrien. Man får inte glömma bort de minoriteter som i dag lider ganska mycket av att vara trängda mellan olika intressen.

Anf. 50 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag vill fråga hur EU-kretsen har tagit emot Camerons stöd för att involvera kvinnor i Syrienkonfliktens lösning. Hur bedömer utrikesministern att det förslaget tas emot? Det har i alla fall beskrivits som att man från UK:s sida givit stöd för detta.

Anf. 51 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag var inte medveten om att Cameron skickat ut ett pressmeddelande i ärendet, men det är väl hedervärt att han har gjort det. Vi hade från EU:s sida ett möte med de olika kvinnoorganisationerna. Lakhdar Brahimi hade ett speciellt möte, och en följd av detta – nu ska jag inte överdriva betydelsen av det – var att under ett skede av Montreuxsamtalen hade bägge syriska sidor talesmän som var kvinnor. Om det sedan gjorde dialogen lite vänligare eller inte kan man väl ha olika meningar om. Men det var en relativt livaktig diskussion, som vi också var inblandade i.

När det gäller minoriteter finns det många sådana. Det har även förekommit diskussioner om olika kristna grupperingar. De finns ju med på bägge sidor. Den kurdiska delen är också komplicerad på alla möjliga sätt. Framför allt är det så att det nu nästan autonoma kurdiska område som finns kontrolleras av PYD som är PKK. De har en mycket spänd relation till det kurdiska nationalrådet som mer är Barzani som har hem-

vist i Irbil. Sedan har de egentligen en ännu mer spänd relation till den syriska oppositionen i övrigt.

Lite skämtsamt sagt var det en diskussion i Montreux huruvida en PYD-delegation skulle kunna vara där, och då sade den syriska oppositionen: De får gärna vara här, men de ska sitta på andra sidan. De anser alltså att de egentligen är närmare regimen än oppositionen. Sanningen är väl att de manövrerar däremellan. Det har ju varit strider både mellan dem och Fria syriska armén och strider mellan dem och Assadarmén. De verkar för sina egna intressen.

Det är en komplicerande faktor som jag tror att man måste försöka ta in successivt i samtalen. Över huvud taget är oppositionssidan, om de nu tillhör den, väldigt mångfacetterad. Vi har en grupp som sitter vid förhandlingsbordet i Genève. Om den representerar samtliga kan man ha delade meningar om, men ambitionen är att successivt försöka bredda den så att den blir alltmer representativ på ett eller annat sätt, och det är klart att kurderna måste vara med där.

När det gäller Iran har jag medvetet inte försökt att ta reda på detaljerna kring hur det gick till när de först inbjöds till Montreux och därefter avinbjöds, för jag tyckte inte att det var en höjdpunkt i den internationella diplomatin. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< I sak spelar det kanske inte så stor roll för Montreuxmötet var ju bara ett möte, och det var inte där de reella förhandlingarna skedde. Men jag märkte när jag var i Teheran att det sitter taggar kvar efter en sådan sak.

Vår inställning har varit att alla som på ett eller annat sätt har sina fingrar i denna smet, om man nu uttrycker det på det sättet, ska finnas vid förhandlingsbordet för att försöka åstadkomma en lösning. Det inkluderar självfallet Iran. Nu sitter ingen med i förhandlingarna längre eftersom det är Lakhdar Brahimi som för förhandlingar med de två delegationerna. Men i bakgrunden finns turkiska, amerikanska och ryska företrädare. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Förr eller senare tror jag att man måste engagera Teheran lite mer intensivt.

Jag var som bekant där och talade också om detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Låt mig också ta upp Irak. Här har vi ju slutsatser. Utvecklingen i Irak är inte alltför positiv. Det har till mycket stora delar, om än inte enbart, att göra med de effekter i olika avseenden som kommer av konflikten i Syrien. Sedan har spänningar byggts upp under relativt lång tid, framför allt mellan Malikiregeringen och delar av den politiska delen inom sunnivärlden. Det har kommit att accentueras under den senaste tiden med krisen i Anbarprovinsen där det har pågått strider av olika slag.

Nu ska det vara parlamentsval den 30 april. Vi får se hur utfallet blir. Det förefaller som att val i alla fall kommer att hållas, och en del av dem jag talar med säger att Irak i alla fall har möjlighet att lösa sådana här konflikter genom ett demokratiskt val. Jag är inte säker på att det löser alla konflikter, men det finns en mekanism för att göra det.

Vi har anledning att följa utvecklingen noggrant. De har en ekonomisk utveckling som inte är så dålig av den enkla anledningen att oljeproduktionen ökar, vilket innebär att det finns väldigt mycket pengar. Sedan kan man diskutera vad pengarna används till. De har ett instru-

ment i form av de demokratiska valen. Sedan återstår att se hur detta utfaller.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi kommer i anslutning till detta att träffa FN:s särskilda representant i Irak. Det är den före detta bulgariske utrikesministern Nikolay Mladenov som jag ska ha överläggningar med i marginalen av FAC i Bryssel på tisdag.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt respektive redovisade inriktning under den här punkten.

Vi går vidare till punkt 5, Jemen. Det är en diskussions- och beslutspunkt.

Anf. 53 Utrikesminister CARL BILDT (M):

När det gäller punkt 5, Jemen, har det varit en nationell dialogprocess som har avslutats, men det finns många olika frågor som återstår och som vi försöker ta upp i det här sammanhanget. Där finns frågor om terrorism och frågor om sammanhållningen inom landet mellan de två olika delarna. Där finns en konflikt med en shiaorienterad gruppering, och sedan finns det självfallet mycket påtagliga humanitära, ekonomiska och sociala problem som vi försöker att ange inriktningen av EU:s politik för i slutsatserna. Det är inte någonting som är kontroversiellt i medlemsstatkretsen.

Anf. 54 LARS OHLY (V):

Det är ganska vanligt att EU tillgriper olika typer av ekonomiska sanktioner mot människor som har ett tvivelaktigt förflutet i sina länder. Till exempel fryser man tillgångar för att de inte ska kunna användas hur som helst, och man kanske också utformar någon form av reseförbud. Ali Abdullah Saleh har inte blivit utsatt för någon typ av sanktioner vad jag vet. Enligt uppgifter har han tillskansat sig ganska ordentliga förmögenheter genom sitt presidentskap i Jemen.

Jag är lite förundrad över varför han går helt fri, och jag undrar vad som är orsaken till att det inte diskuteras någon form av sanktioner om att återföra en del av de förmögenheter han har tillskansat sig till det jemenitiska folket.

Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det sker en sådan diskussion i FN-kretsen. Det är halva svaret. Den andra halvan handlar om varför diskussionerna inte har lett till någonting eller varför ingenting har skett tidigare. Jag har inget direkt svar på det >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det säger jag utan att veta, men jag kan misstänka att det är så. Men nu förs diskussioner i den underkommitté under säkerhetsrådet som sysslar med detta.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt respektive redovisade inriktning i den här frågan.

2013/14:20

7 februari

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det har planerats en diskussion, och jag vill inte utesluta att det blir beslut, men då får vi återkomma till nämnden.

Det som kommer att dominera är utvecklingen i Ukraina, och vi kommer att nämna något om Georgien och Moldavien också. Det finns några medlemsstater som tycker att vi ska anta formella slutsatser om Ukraina. Det kommer att ske diskussioner under dagen, och jag har ingen bestämd åsikt om det än. Det är lite beroende på hur läget utvecklas. Det är ju en något dynamisk situation, som bekant. Vi återkommer självfallet till nämnden om det blir några slutsatser.

Var ska vi börja? Jag tror att nämnden är väl informerad om de allmänna dragen i utvecklingen i Ukraina och internationella förhandlingsinsatser. Vi har på den europeiska sidan nu en tydligare kommando- eller beslutsordning, eller vad vi nu ska kalla det, så till vida att Cathy Ashton är vår huvudrepresentant. Hon kan stödjas i telefonsamtal av Van Rompuy och Barroso. Sedan finns Štefan Füle, och vi har också en bra EU-ambassadör på plats som samordnar mycket nära med bland annat vår egen ambassadör. Därtill sänds enskilda utrikesministrar in på speciella uppdrag när så befinns lämpligt.

Nu utnyttjas också möjligheten till samtal på andra platser. Inte minst hade vi mycket intensiva samtal förra helgen i samband med säkerhetskonferensen i München. Där fanns de två ledande oppositionsledarna samt Porosjenko som kanske är den på många sätt mest drivande på oppositionssidan, och där fanns även den ukrainske utrikesministern.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

En förutsättning för att man skulle kunna gå framåt med någon typ av kompromiss är att man på ett eller annat sätt återgår till 2004 års författning. Därmed skulle regeringen få ökade möjligheter, och därmed skulle det vara mer rimligt att oppositionen tog regeringsansvaret. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Där är vi. Detta är det formella spelet. Det reella spelet är att han är tilltagande beroende av pengarna från Moskva av den enkla anledningen att den ukrainska ekonomin går allt sämre. Det behöver man inte vara någon ekonom i nobelprisklass för att inse att den händelseutveckling vi i dag ser ute på gatorna inte är bra för den ekonomiska utvecklingen. Det går riktigt ordentligt dåligt.

Det svarta hålet blir allt djupare, och behovet av pengar ty följdande allt större. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Den börjar i dag och pågår väl, är det tio dagar? Kanske kan Lars Ohly sådant här. Hur länge pågår den? Den pågår en tid.

Sedan inträffar ett nytt skede efter Sotjiolympiaden när de mer hårdföra krafterna möjligtvis kommer att försöka göra någonting. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sedan har vi Georgien och Moldavien där vi har anledning att anta att de kommer att vara i ryskt fokus, självfallet. Vad gäller Moldavien har

Ryssland vidtagit en del handelsåtgärder framför allt på vinsidan. De kan inte göra så mycket mer där. De kan vidta åtgärder och spärra äppelexporten. Det är ett litet land, och den är betydelsefull för dem.

De kan skicka tillbaka en förfärlig massa moldaviska arbetare som har varit betydelsefulla under ett skede av Sotjiolympiaden men som självfallet är i landet utan alldeles klara papper. De gjorde detta, eller försökte göra det, gentemot Georgien en gång. Det fungerade inom parentes sagt inte så bra, men det är en annan sak.

Sedan började de spela på olika typer av separatistiska strömningar inne i Moldavien. Den gagauziska befolkningsgruppen och den bulgariska minoriteten har ordnat folkomröstningar där de säger att de vill vara med i tullunionen snarare än i EU. Transnistrien är självfallet ett annat kort i det sammanhanget. Vi diskuterar de olika stödåtgärder vi kan tänka oss där.

Georgien är än så länge i en situation – som jag tror att jag har sagt tidigare – där paradoxalt nog allting redan har använts mot Georgien så att det inte är så mycket mer kvar. Det innebär att Georgien på något sätt står lite mer immunt även om det pågår spel via andra krafter som kyrkan med georgiska patriarken och ryska patriarken och sådana saker.

Jag träffade den georgiske premiärministern för inte så länge sedan, förra helgen. De var mindre oroade än vad gäller Moldavien och Ukraina. Vad vi har gjort, och det har redan tidigare varit med i slutsatserna, är att se till att vi får ett undertecknande av avtalen med Moldavien och Georgien mot slutet av sommaren. Det är för att det ska vara möjligt för dem att göra en ratificering framför allt inför det moldaviska parlamentsvalet som inträffar i november.

Det blir en diskussion med akut operativt fokus. Sedan kommer vi att ha anledning att återkomma till de mer långsiktiga frågeställningarna om det östliga partnerskapet lite längre fram.

Anf. 58 TOMMY WAIDELICH (S):

När det gäller Ukraina cirkulerar det ett non-paper som Sverige har ställt sig bakom. Det fick vi information om i går i utrikesutskottet. Jag skulle vilja veta: Vad innehåller detta non-paper, och vad är syftet? Är det vad som sedan ska leda till eventuella rådsslutsatser? Eller är det vad den polske utrikesministern har med sig när han enligt medierna reser runt i EU:s huvudstäder för att samla EU till en gemensam handlingslinje?

Vi har haft diskussionen om non-papers tidigare i EU-nämnden, inte minst då jag var ordförande. Det finns ingen samrådsskyldighet om det inte finns något substantiellt. Det är därför som jag är intresserad av vad som ligger i innehållet.

Sedan skulle jag också vilja veta om utrikesministern möjligtvis vill kommentera gårdagens läckor på Youtube. Det gäller samtalen mellan amerikanska toppdiplomater angående EU:s roll och att EU är för mjukt; de använder också f-ordet.

Anf. 59 HANS WALLMARK (M):

Jag har två frågor. När det gäller Ukraina är de som har företagsintressen, för att uttrycka det på det sättet, rätt betydelsefulla spelare, det vill säga oligarkerna. I går fanns en artikel i New York Times om några

av dem i östra delen av Ukraina och hur de nu har ställt sig på demokratisidan. Förekommer det några former av samtal från EU-kretsen gentemot företagsintressena i Ukraina? De är av viss betydelse.

Den andra frågan gäller Moldavien, som verkligen är i precis det volatila skede som utrikesministern beskriver. Det finns rapporter och indikationer om att Ryssland upptrappar sin närvaro i Transnistrien. Det berördes i en bisats av utrikesministern. Skulle Transnistrienproblematiken kunna fördjupas något för EU-nämnden?

Anf. 60 KERSTIN LUNDGREN (C):

Moldavien är ett bekymmer, men jag vill höra om Ukraina. Det är viktigt att vi inte kliver in på den modell som vi har kritiserat Ryssland för att använda, att vi inte målar med breda penseldrag och börjar uppfattas som hotfull på det sätt som vi har kritiserat Ryssland för att vara, och att vi inte agerar så i det östliga partnerskapet. Om EU ska agera är det viktigt att EU agerar med väldigt precision i sin tydlighet och inte med de breda spår som ibland kan uppfattas vara för handen. Jag vill höra utrikesministerns syn i den delen.

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ordförande! Det senare inte minst är en viktig och inte alldeles okomplicerad synpunkt. Vi har försökt att kalibrera det så, och hittills tycker jag nog att vi har lyckats någorlunda.

Vad gäller huruvida de ska delta i det östliga partnerskapet eller inte är det deras beslut. Det vi har är en morot och inte någonting annat. Det är de ekonomiska fördelarna som ligger långsiktigt i detta. Väljer de i demokratisk ordning att gå en annan väg är det deras suveräna beslut.

Det förekommer diskussioner som sanktioner. Det är inriktat på om de skulle använda våld. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är viktigt. Annars riskerar man att hamna i den ryska positionen, och där ska vi inte vara. Det är viktigt att vi håller den rågången rätt klar, för annars kommer ryssarna att utnyttja det gentemot oss och säga: Herregud, här klagar ni på oss, men ni använder samma sak.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Tommy Waidelich frågade om non-papers, och så vidare. Jag återkommer gärna till det, bortsett från principen om non-paper, som är en gammal fråga. Det har mer att göra med utvecklingen inför mötet i Riga i maj nästa år. Vi försöker nu att initiera lite av en diskussion om det östliga partnerskapets utveckling i perspektivet inför nästa toppmöte.

Vi ska i och för sig ha ett möte på tisdag morgon med lite olika länder och tankesmedjor mer för att bolla idéer. Det är i det sammanhanget som papperet är relevant. Jag återkommer gärna till det, men det är inte inspel till detta FAC i den delen. Det handlar mer om den långsiktiga processen. Det har vi all anledning att ha en dialog kring.

Det ställdes en fråga om läckta telefonsamtal. Det var väl en hälsosam påminnelse att inte pladdra så mycket i telefon i känsliga ärenden. Det händer väl oss alla då och då. Man bör vara medveten om det icke minst när man är i den typen av länder. Om det är Ukraina eller om de har utländsk hjälp spelar inte så stor roll i sammanhanget. Det läckte ut

på ryska sites, kan man notera. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

2013/14:20
7 februari

I sådana komplicerade och lätt upphetsade lägen kan det finnas irritationsmoment som leder till att man kanske formulerar sig lite skarpare än vad man skulle göra när man sitter inför EU-nämnden eller någonting sådant. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är ingen tvekan om vilka krafter som ligger bakom detta. Det kan inom parentes sagt vara en nyttig påminnelse också i anledning av andra debatter som har förekommit.

När det gäller Transnistrien och Moldavien har det ryska fokus vi sett de senaste veckorna gällt den gagauziska och bulgariska frågan, men uppmärksamhet på Transnistrien kommer säkert.

Låt mig också nämna att det inte är den polske utrikesministern som har åkt runt utan den polske premiärministern. Han var i Stockholm i måndags. Det var mer ett utbyte av allmänna synpunkter. Han har varit i ett antal europeiska huvudstäder. Den rundresan är intressant framför allt som illustration av hur enormt viktig denna fråga är för Polen. Det är den dominerande frågan i den polska politiska debatten i dag. Då är det naturligt i ett sådant läge att premiärministern söker stöd i olika europeiska länder. Därför dök han också upp i Stockholm i måndags.

Jag var inte med vid samtalen, men dock. Jag har självfallet löpande kontakt med den polska utrikesministern; vi talar i telefon.

Anf. 62 TOMMY WAIDELICH (S):

Det är intressant att titta lite långsiktigt och inte minst att kanske utvärdera EU:s egna agerande när det gäller partnerskapet. Vi har till exempel tyckt att man borde ha ett tydligare medlemskapsperspektiv. Det är ett medskick från vår sida i processen inför Riga 2015.

Det vore intressant att få ta del av detta non-paper i god tid, när det börjar få substans. Jag utgår från att regeringen kommer att återkomma till EU-nämnden om det, även om jag gärna skulle vilja se det redan nu. Den raka frågan är: Är det något som vi kan få ta del av redan nu?

Sedan gällde det läckan och Youtubeklippet, som jag kanske nämnde lite skämtsamt. Det är trots allt ett uttryck för vår relation till USA. Jag ska inte säga att den har försämrats väsentligt eller så, men det finns en viss spänning här. Jag vill ha lite synpunkter på EU:s agerande. Det kan i sammanhanget vara värt att utvärdera inte minst hur EU agerat och om vi kanske skulle ha varit lite tydligare med medlemskapsperspektivet. Det hoppas jag att vi kan återkomma till.

Sedan bara en liten upplysning: OS varar i 17 dagar.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Där ser man värdet av samråd i EU-nämnden!

Anf. 64 PATRIK BJÖRCK (S):

Jag måste få utrikesministern att förklara ett uttalande. Utrikesministern säger att man ska vara beredd på att bli avlyssnad i den typen av länder. Vilken typ av länder ska man inte vara beredd att bli avlyssnad i? Kan utrikesministern precisera det?

Anf. 65 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag vill höra utrikesministerns syn på möjligheterna att hitta någon som vill ta på sig ansvaret att bilda regering och kunna åstadkomma något i en process framåt. Är det någon sådan som har skiljt ut sig?

Anf. 66 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi tar detta bakifrån. Vem kan bilda regering? Ja, i motsats till Victoria Nuland tycker jag inte att jag ska ha några bestämda meningar om exakt vem i oppositionen som är lämplig att bli regeringschef. Det tycker jag inte riktigt är vår roll. Däremot tycker jag att vi kan ge ett principiellt stöd till den uppfattning man har. En sådan politisk kompromiss – en överenskommelse, som är det som vi verkar för, med alla de möjligheter som vi har – bör nog grundas på en förändring av författningen och en återgång till 2004, så att det blir en regering med reella möjligheter att vara en regering.

När vi väl har kommit dit är det oppositionens egen uppgift att ta ställning till vem som ska bli regeringsbildare eller premiärminister. Jag tycker inte att vi ska ha någon bestämd uppfattning om det. Det kan till och med bli något annat namn än dem som nämndes i det berömda Youtubeklippet. Men det får vi se.

Min uppfattning, om vi tar den typen av utrikespolitisk avlyssning, är att man ska vara medveten om att det finns länder där politiska företrädare – som vi mer eller mindre är, när vi är i de länderna på uppdrag – har mycket hög risk att bli avlyssnade. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Däremot tror jag inte att vi i normalläget i våra egna länder behöver ha några större tankar på NSA eller så, nej. Sådant förekommer egentligen inte, kan jag säga. Men i länder där vi agerar med eller mot regimer som är av annorlunda natur, där lagar som reglerar den här typen av verksamhet är gränsande till obefintliga, där är försiktighet anbefalld. Sedan kan jag bara säga det jag sagt i andra sammanhang: Verkligt hemliga saker – nu är vi i stort sett inne på försvarspolitiken – säger vi aldrig i telefon någonstans, som princip.

Det var det. Det var väl en utflykt.

När det gäller spänningar, som avslöjas av klippen kan jag säga att det är klart att det är så. Det vet vi alla. När man sitter i ett intensivt förhandlingsskede och det finns olika aktörer kan det ibland uppstå irritation. Jag tror att en del av den irritation som har varit mellan USA och EU i det här sammanhanget har gällt en skillnad mellan oss.

USA har en enad utrikespolitik. De kan slåss så att stickor och strån ryker i Washington om hur politiken ska vara, men därefter har de en rätt klar kommandokedja, från Utrikesdepartementet och andra aktörer ned till ambassader och så vidare. Det är entydigt så.

Sedan ska de samarbeta med Europeiska unionen. Inledningsskedet av krisen tror jag illustrerade det faktum att EU inte är en tillräckligt enhetlig utrikespolitisk aktör. Vi har – med all respekt – enskilda utrikesministrar som springer omkring och säger saker, ibland bra och ibland mindre bra, vi har en hög representant för utrikespolitiken, vi har en kommissionär för grannskapspolitiken, vi har en ordförande i kommissionen, vi har en ordförande i rådet, vi har olika statsministrar som säger

saker, vi har ett antal ambassader på plats i Kiev, och sedan har vi en kommissionär för handelsfrågor, om vi går tillbaka till ett tidigare skede fram till Vilnius när det gäller att få ut våra budskap, där jag tycker att vi misslyckades.

Det är väldigt många aktörer utan tydliga kommandokedjor. Det är Europeiska unionens karaktär att det är en rätt besvärlig och stökig beslutsordning. Det har funnits en irritation på amerikansk sida över att detta är ett för komplicerat system med för många aktörer där det är lite oklart vem som har ansvar för vad. Det var också det som ledde till att jag sade: Nu har vi ordnat upp det hela lite med Cathy, Füle och Jan och försökt att få lite ordning på detta, så att vi kan samordna europeiskt agerande och europeiska budskap bättre än i ett inledande skede och få det hela att fungera bättre i den transatlantiska relationen.

Har detta blivit perfekt? Nej, det har det inte. Har det blivit bättre? Ja, det har det blivit. Det ligger i – det behöver jag inte förklara för EU-nämnden – att EU är en rätt komplicerad sak. Ibland finns det en viss irritation från amerikansk sida över att vi är så komplicerade som vi är, att vi ska samråda, koordinera och göra det ena med det fjärde. Det är bra i princip. Men när det gäller akut utrikespolitiskt agerande som kräver snabbhet och klarhet tycker amerikanerna att EU inte riktigt är den aktör som den borde vara. Jag kan tidvis ha viss sympati för den åsikten. Vi borde vara klarare, tydligare och bättre i våra instrument. Men det är en lite mer långsiktig fråga.

Jag ska titta på formerna, och vi ska återkomma till en dialog om Riga-riktningen. Om det blir i EU-nämnden eller utrikesutskottet kan vi återkomma till. Jag tycker att vi ska ha en lite friare diskussion med idéer om hur vi ska föra det hela vidare. Detta blir på ett eller annat sätt en av de viktigare utrikespolitiska utmaningarna för Sverige under ett antal år framöver, och då tycker jag att vi ska ha en lite öppnare diskussion – inte för att den här inte är öppen – där vi i lite friare former kan diskutera hur vi ska föra detta vidare, så jag återkommer gärna till det, med paper och annat.

Beträffande medlemskapsperspektivet håller jag med om vad som sades i den delen.

Anf. 67 TOMMY WAIDELICH (S):

Jag tackar för det beskedet och tolkar det så att vi kommer att få diskutera icke-paperet, non-paper, så småningom. Vi har den så kallade beredningsgruppen, som skulle kunna aktiveras som ett sätt för att göra det lite mer informellt. Det är ju en form som EU-nämnden använder, med en lite mindre del av EU-nämnden som träffar representanter för regeringen. Men den frågan får presidiet slita med.

Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag är öppen för diskussioner om det. Vi kan även göra det i en form där vi tar intressenter i största allmänhet – jag säger det eftersom vi har utrikesutskottet också – så att vi inte får två processer, vilket ibland är lite mödosamt. Det är bättre att göra något informellt. Vi återkommer till det. Något ska det bli, det är viktigt.

2013/14:20

7 februari

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt respektive redovisade inriktning under punkt 6. Vi går vidare till nästa dagordningspunkt. Nu gäller det Centralafrikanska republiken. Det är en diskussions- och beslutspunkt.

Anf. 70 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Här kommer det nu att fattas det formella beslutet om att upprätta den militära EU-insatsen. Inriktningen av detta har tidigare varit föremål för diskussion i nämnden.

Det som inträffat sedan dess är att det tillträtt en interimspresident. Det skedde väl omedelbart efter det föregående möte vi hade med FAC, om jag inte missminner mig. Det är en försiktig stabilisering, men det är fortfarande mycket skört och känsligt.

Vi har dessutom fått en diskussion inom FN:s säkerhetsråd, som har gett ett mandat till EU-styrkan, och så arbetar man på den rapport från generalsekreteraren som kommer om någon månad, där man av allt att döma kommer att rekommendera en rätt stor FN-styrka som kommer därefter. EU-styrkan är en mindre styrka i storleksordningen 600 man, som ska brygga över till FN-styrkan, och FN-styrkan kommer i allt väsentligt att baseras på den AU-styrka som finns på plats. Sedan finns det som bekant en fransk insats som vi kommer att koordinera med.

Det är det formella beslut som kommer att fattas, och vi har redan fattat ett regeringsbeslut om att godkänna det.

Sedan finns det rådsslutsatser, som ni noterar. Dessutom tillkommer, lite utanför EU-nämnden, en diskussion som påbörjas om huruvida Sverige ska bidra till denna styrka och med vilket vi i så fall ska bidra. Vi återkommer till det i andra sammanhang, framför allt i Utrikesnämnden, förutom berörda utskott, i den mån det blir aktuellt senare.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt respektive redovisade inriktning under punkten Centralafrikanska republiken.

Då har vi en övrig fråga kvar. Finns det något att säga om den?

Anf. 72 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, inte i formell mening men som återrapportering från toppmötet mellan EU och Ryssland. Det kanske inte sker något formellt, men det bör nämnas i det här sammanhanget, för det har bäring på den diskussion som vi hade. Det toppmötet ägde rum för ungefär tio dagar sedan, föregående vecka.

Inriktningen från EU:s sida var att inte köra ett toppmöte som vanligt utan att köra ett möte i begränsat format och i begränsad tid, ett antal timmar. Det var en relativt lång enskild överläggning mellan president Putin, Barroso och Van Rompuy och därefter en kortare överläggning i en något vidare krets. Anledningen till detta var kanske att man på ett mer öppet sätt ville diskutera det försämrade läget i relationerna mellan EU och Ryssland. Diskussionen kom att koncentreras kring Ukraina men kom att bli en vidare diskussion än så.

Efteråt på presskonferensen uttalade sig president Putin relativt försiktigt. Han sade bland annat att det ekonomiska stöd som Ryssland ger till Ukraina är oavsett vilken regering som sitter där. Det lät ju bra, på många sätt. Han uttalade sig också om att man, kanske i samband med nästkommande toppmöte mellan EU och Ryssland i Sotji någon gång i maj eller juni, kanske är beredd att återuppta de ekonomiska förhandlingarna, som har legat nere ett antal år, när Ryssland inte har varit intresserat att gå vidare med det så kallade nya avtalet och dess ekonomiska delar.

Det var en klargörande diskussion, hoppas vi. De signaler som kom var hyggliga, får man säga. Men 48 timmar senare började Ryssland vidta nya ekonomiska åtgärder mot Ukraina, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det kan finnas anledning att återrapportera detta till nämnden.

Anf. 73 KERSTIN LUNDGREN (C):

Vi har talat om Ukraina och Moldavien, men har EU i något sammanhang tittat på möjligheterna att inte möta den ryska diskussionen med visumfrihet utan snarare se om man kan skärpa tonläget mot Ryssland?

Anf. 74 Utrikesminister CARL BILDT (M):
I viseringsfrågor?

Anf. 75 KERSTIN LUNDGREN (C):

Nej, inte i viseringsfrågor. Ryssland vill ju få viseringsfrihet. Den diskussionen har varit ett spår. Vi har valt att inte kliva fram. Men skulle man å andra sidan kunna se om man kan skärpa och kanske till och med titta på och diskutera vissa ekonomiska bitar, energibitar eller annat, när Ryssland möter det östra partnerskapet? Finns det någon sådan diskussion om att kunna skärpa tonläget mot Ryssland för att inte bara diskutera öppningar?

Anf. 76 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag vet inte om man ska relatera det explicit till detta, men det finns ett antal stora frågor i det avseendet.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Det var mycket intressant.

Anf. 78 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det kanske stryks ur protokollet.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 7.

2013/14:20
7 februari

Därmed tackar vi utrikesministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 7 LARS OHLY (V)	3
Anf. 8 PYYRI NIEMI (S).....	3
Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 10 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	3
Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 12 BÖRJE VESTLUND (S).....	4
Anf. 13 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 15 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 16 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	4
Anf. 17 PYYRI NIEMI (S).....	5
Anf. 18 FREDRICK FEDERLEY (C).....	5
Anf. 19 LARS OHLY (V)	5
Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 21 Kanslirådet JOHANNA KIRSTEN	6
Anf. 22 Kanslirådet MONICA TÖRNLUND.....	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 24 PYYRI NIEMI (S).....	7
Anf. 25 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	7
Anf. 26 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 27 Kanslirådet MONICA TÖRNLUND.....	7
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 29 HANS WALLMARK (M)	8
Anf. 30 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	8
Anf. 31 HANS WALLMARK (M)	8
Anf. 32 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	8
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	8
2 § Utrikes frågor.....	9
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	9
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	9
Anf. 38 PATRIK BJÖRCK (S)	10
Anf. 39 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	10
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	11
Anf. 42 SUSANNA HABY (M).....	11
Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	11
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	11
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12

Anf. 48	TOMMY WAIDELICH (S)	13
Anf. 49	LARS OHLY (V)	13
Anf. 50	KERSTIN LUNDGREN (C)	13
Anf. 51	Utrikesminister CARL BILDT (M)	13
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53	Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 54	LARS OHLY (V)	15
Anf. 55	Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (M)	16
Anf. 58	TOMMY WAIDELICH (S)	17
Anf. 59	HANS WALLMARK (M)	17
Anf. 60	KERSTIN LUNDGREN (C)	18
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (M)	18
Anf. 62	TOMMY WAIDELICH (S)	19
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (M)	19
Anf. 64	PATRIK BJÖRCK (S)	19
Anf. 65	KERSTIN LUNDGREN (C)	20
Anf. 66	Utrikesminister CARL BILDT (M)	20
Anf. 67	TOMMY WAIDELICH (S)	21
Anf. 68	Utrikesminister CARL BILDT (M)	21
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 70	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 72	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 73	KERSTIN LUNDGREN (C)	23
Anf. 74	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 75	KERSTIN LUNDGREN (C)	23
Anf. 76	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 78	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	23